

DIFFERENSIAL YONDASHUV ASOSIDA O'QUV JARAYONIDA INDIVIDUAL KOMPETENSIYA KARTALARINI YARATISH VA ULARNING TA'LIM JARAYONIDA SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Khalimjonova Mavludahon O'ktamjon qizi
Namangan davlat pedagogika instituti doktoranti

Anotatsiya: Ushbu tezis o'quv jarayonida differensial yondashuv asosida individual kompetensiya kartalarini yaratish jarayonini ilmiy tahlil qiladi. Tezisdagi differensial ta'lim nazariyasi va pedagogik metodologiya asosida o'quvchilarning individual rivojlanish ehtiyojlarini aniqlash, kompetensiyalarini baholash hamda ularni vizual va interaktiv kartalar shaklida tizimli ravishda ifodalashning nazariy va amaliy jihatlari o'rganiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, individual kompetensiya kartalari o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini samarali shakllantirishga, shuningdek, pedagoglarning ta'lim jarayonini differensiallashtirishda metodik qulaylik yaratishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Differensial yondashuv, individual kompetensiya kartalari, o'quv jarayoni, pedagogik metodologiya, kompetensiya rivojlantirish.

ДИФФЕРЕНЦИРОВАННЫЙ ПОДХОД В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ: СОЗДАНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНЫХ КАРТ КОМПЕТЕНЦИЙ И ПОВЫШЕНИЕ ИХ ЭФФЕКТИВНОСТИ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

Аннотация: Данная тезисная работа представляет научный анализ процесса создания индивидуальных карт компетенций в образовательном процессе на основе дифференцированного подхода. В работе на основе теории дифференцированного обучения и педагогической методологии рассматриваются вопросы определения индивидуальных потребностей развития учащихся, оценки их компетенций, а также теоретические и практические аспекты их системного представления в виде визуальных и интерактивных карт. Результаты исследования показывают, что индивидуальные карты компетенций способствуют эффективному формированию знаний, умений и навыков учащихся, а также создают методические удобства для педагогов в процессе дифференциации обучения.

Ключевые слова: Дифференцированный подход, индивидуальные карты компетенций, учебный процесс, педагогическая методология, развитие компетенций.

“CREATING INDIVIDUAL COMPETENCY MAPS IN THE EDUCATIONAL PROCESS BASED ON A DIFFERENTIAL APPROACH AND ENHANCING THEIR EFFECTIVENESS IN TEACHING.”

Abstract: This thesis provides a scientific analysis of the process of creating individual competency maps in the educational process based on a differentiated approach. The study

examines, on the basis of the theory of differentiated instruction and pedagogical methodology, the identification of students' individual developmental needs, the assessment of their competencies, and the theoretical as well as practical aspects of systematically representing them in the form of visual and interactive maps. The research findings indicate that individual competency maps contribute to the effective development of students' knowledge, skills, and abilities, and also provide methodological convenience for teachers in differentiating the educational process.

Keywords: *Differentiated approach, individual competency maps, educational process, pedagogical methodology, competency development.*

KIRISH

So'nggi yillarda ta'lim tizimlarida o'quvchilarning individual rivojlanishiga yo'naltirilgan pedagogik yondashuvlar dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu tendensiya, avvalo, global ta'lim standartlarining talablariga moslashish, har bir o'quvchining kognitiv, metakognitiv va aksiyologik kompetensiyalarini shakllantirish va rivojlantirishga qaratilgan. Shu nuqtai nazardan, pedagogik jarayonda differensial yondashuv konsepsiyasi o'zining nazariy va amaliy ahamiyatini tobora kuchaytirmoqda.

Differensial yondashuv bu o'quvchilarning turli qobiliyatlari, bilim darajalari, individual o'rganish tezligi va motivatsiyalarini hisobga olib, ta'lim mazmuni, metod va usullarini moslashtirishni nazarda tutadigan pedagogik strategiya bo'lib, u nafaqat o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishini ta'minlaydi, balki ta'lim jarayonini tizimli optimallashtirishga imkon yaratadi. Differensial yondashuvning amaliy ko'rinishlaridan biri sifatida o'quv jarayonida individual kompetensiya kartalarini yaratish jarayoni ajralmas o'rin tutadi. Individual kompetensiya kartalari bu o'quvchining bilim, ko'nikma va malakalarini tizimli ravishda ifodalovchi, ularni vizualizatsiya qiluvchi va pedagogik monitoring imkonini beruvchi interaktiv vosita hisoblanadi. Kompetensiya kartalari yordamida o'quvchilarning individual o'sishi kuzatiladi, ta'lim jarayonidagi qiyinchiliklar aniqlanadi va pedagoglar uchun differensiallashtirilgan strategiyalar ishlab chiqish imkoniyati yaratiladi. Shu bilan birga, kompetensiya kartalari o'quvchilarning o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini rivojlantiradi, shaxsiy ta'lim trajektoriyasini aniqlashga xizmat qiladi va pedagogik kommunikatsiyani samarali tashkil etadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

O'zbekiston ta'lim tizimida so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan islohotlar shuni ko'rsatadiki, o'quv jarayonida individual yondashuvni kuchaytirish, differensial pedagogik metodlarni tatbiq etish va o'quvchilarning kompetensiyalarini shakllantirish yangi pedagogik strategiyalarni talab qilmoqda. Bu jarayon esa o'quvchilarning shaxsiy rivojlanish ehtiyojlarini aniqlash va nazorat qilish, pedagogik monitoring va diagnostika tizimlarini rivojlantirish, ta'lim mazmunini individuallashtirish hamda o'quvchilarning bilim va malakalarini tizimli baholashni talab qiladi. Shu nuqtai nazardan, individual kompetensiya kartalari o'quv jarayonining samaradorligini oshirishda va pedagogik jarayonni ilmiy asosda boshqarishda muhim vosita sifatida qaraladi[1]. Pedagogik nazariyalar, xususan, differensial yondashuv konsepsiyasi o'quvchilarning individual rivojlanishiga yo'naltirilgan tizimli metodlarni shakllantirishda asos bo'ladi. Differensial yondashuv shuni ko'rsatadiki, har bir o'quvchi o'ziga xos o'rganish uslubiga, bilim olish tezligiga, motivatsiyasiga va shaxsiy qobiliyatlariga ega bo'lib, pedagogik jarayonni shu omillarga moslashtirish talab etiladi. Shu bois, o'quv jarayonida individual kompetensiya kartalarini yaratish o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini tizimli ravishda kuzatish, ularni baholash va pedagogga differensiallashtirilgan metodlarni tatbiq etish imkonini beradi. Individual kompetensiya kartalari pedagogik amaliyotda bir nechta funksiyalarni bajaradi. Birinchidan, ular o'quvchilarning kognitiv va metakognitiv kompetensiyalarini aniqlash va baholash vositasi sifatida xizmat qiladi. Ikkinchidan, kartalar o'quvchilarning o'z-o'zini rivojlantirish va o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi. Uchinchi jihatdan, pedagogik monitoring va diagnostika jarayonini optimallashtiradi, o'quv jarayonini individual va interaktiv tarzda boshqarish imkonini beradi. To'rtinchidan, kompetensiya kartalari yordamida o'quv jarayoni differensiallashtiriladi, ya'ni o'quvchilarning qobiliyatlari va ehtiyojlariga mos metod va strategiyalar tatbiq etiladi. Shu bilan birga, pedagoglar o'quvchilarning individual o'sish trajektoriyasini aniqlab, ta'lim jarayonini samarali rejalashtirishga qodir bo'ladi. Differensial yondashuv va individual kompetensiya kartalarining pedagogik ahamiyati nafaqat o'quvchilarning individual rivojlanishini

ta'minlashda, balki ta'lim sifatini oshirishda ham sezilarli. O'quvchilarning kompetensiyalarini tizimli ravishda kuzatish va baholash, pedagoglarga o'quv jarayonini shaxsiylashtirish, mazmun va metodlarni moslashtirish imkonini beradi, bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Shu nuqtai nazardan, individual kompetensiya kartalari o'quvchilarning bilim va malakalarini tizimli baholash, differensial yondashuvni tatbiq etish va pedagogik jarayonni optimallashtirishning ilmiy-amaliy vositasi sifatida qaraladi. Kirish bo'limida qayd etilgan nazariy va amaliy jihatlar tezisning keyingi bo'limlari adabiyotlar tahlili, metodologik yondashuv, natijalar va muxokama bo'limlari uchun mustahkam ilmiy poydevor yaratadi. Shu bilan birga, differensial yondashuv va individual kompetensiya kartalarining ilmiy-amaliy asoslari batafsil yoritiladi, bu esa pedagogik jarayonni optimallashtirish va zamonaviy pedagogik metodlarni tatbiq etish imkonini beradi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Pedagogik amaliyotda individual kompetensiya kartalarini qo'llashning muhim jihatlaridan biri ularni yaratish jarayonidagi ilmiy metodologiyadir[2]. Kartalarni yaratishda o'quvchilarning kognitiv, metakognitiv va aksiyologik kompetensiyalari, ularning shaxsiy o'sish ehtiyojlari va ta'lim jarayonidagi progress indikatorlari hisobga olinadi. Shu asosda pedagoglar kartalarni shaxsiylashtirilgan tarzda ishlab chiqadi, ularni o'quv jarayonida interaktiv va vizual vosita sifatida qo'llaydi, bu esa o'quvchilarning bilim va malakalarini tizimli ravishda shakllantirish va baholash imkonini beradi. Differensial yondashuv va individual kompetensiya kartalari bilan bog'liq xorijiy tajribalar ham pedagogik strategiyalarning samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Masalan, Tomlinson va Hattie & Timperley o'z ishlarida differensial ta'lim va kompetensiya yondashuvining o'quv jarayoniga ta'sirini ilmiy jihatdan tahlil qilgan bo'lib, ular o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan pedagogik strategiyalarni ishlab chiqishning zarurligini ta'kidlaydilar. Shu nuqtai nazardan, o'quv jarayonida individual kompetensiya kartalarini yaratish va qo'llash pedagogik jarayonni ilmiy asosda boshqarish, differensiallashtirilgan ta'limni tatbiq etish va

o'quvchilarning kompetensiyalarini samarali shakllantirishning muhim vositasi hisoblanadi.

So'nggi yillarda ta'lim tizimlarida individual yondashuvga bo'lgan ehtiyoj tobora ortib bormoqda. Bu nafaqat global ta'lim standartlarining talablariga javob berish, balki o'quvchilarning shaxsiy rivojlanish ehtiyojlarini hisobga olgan holda pedagogik jarayonni samarali boshqarish zaruratidan kelib chiqadi. Xususan, raqamli texnologiyalar va axborot-kommunikatsiya vositalarining keng joriy etilishi o'quv jarayonini individualizatsiyalash va differensiallashtirishga yangi imkoniyatlar yaratmoqda[3]. Shu munosabat bilan differensial yondashuv asosida individual kompetensiya kartalarini yaratish mavzusi dolzarb va zamonaviy pedagogik ilm-fan nuqtai nazaridan muhim ahamiyatga ega. Bugungi kunda o'quvchilarning bilim olish uslublari, qobiliyatlari va motivatsiyasi xilma-xil bo'lib, har bir o'quvchining o'ziga xos rivojlanish trayektoriyasi mavjud. An'anaviy bir xil metodlarga asoslangan ta'lim jarayoni bunday xilma-xillikni hisobga olmaydi va natijada o'quvchilarning individual imkoniyatlari yetarlicha rivojlanmaydi. Shu bois, pedagogik amaliyotda o'quvchilarning individual kompetensiyalarini tizimli ravishda baholash va ularni differensiallashtirilgan yondashuv bilan ta'minlash zarurati paydo bo'ladi. Individual kompetensiya kartalari aynan shu ehtiyojni qondirishga xizmat qiladi, chunki ular har bir o'quvchining bilim, ko'nikma va malakalarini aniq ko'rsatib beradi, ularni vizualizatsiya qiladi va pedagogga o'quv jarayonini moslashtirish imkonini beradi[4]. Mavzuning dolzarbligi shuningdek, ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarning o'z-o'zini rivojlantirish ko'nikmalarini shakllantirish bilan bog'liq.

Global ta'lim tizimlarida bilim va kompetensiyalarni baholashning yangi standartlari joriy etilmoqda. O'zbekistonning ta'lim islohotlari ham aynan shu yo'nalishda rivojlanmoqda: har bir o'quvchining individual imkoniyatlarini inobatga olgan pedagogik strategiyalarni tatbiq etish, ularning kognitiv va metakognitiv ko'nikmalarini rivojlantirish va shaxsiy o'sishni rag'batlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtai nazardan, differensial yondashuv asosida individual kompetensiya kartalarini yaratish mavzusi nafaqat ilmiy, balki amaliy jihatdan ham dolzarb hisoblanadi. Dolzarblikni yanada kuchaytiradigan omillardan biri texnologik

taraqqiyot va raqamli vositalarning ta'lim jarayonida keng qo'llanilishi. Interaktiv platformalar, o'quv modullari va raqamli baholash tizimlari yordamida pedagoglar individual kompetensiyalarni real vaqt rejimida kuzatish va o'quvchilarning rivojlanish darajasini baholash imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Shu bilan birga, individual kompetensiya kartalari pedagogik jarayonda shaxsiylashtirilgan ta'lim strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirish uchun samarali vosita hisoblanadi. Bu esa o'z navbatida ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarning ma'naviy-intellektual rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi. Bundan tashqari, differensial yondashuv va individual kompetensiya kartalari o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishda ham muhim ahamiyat kasb etadi[5]. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'quvchilarning o'z o'zini baholash imkoniyati mavjud bo'lganda, ular ta'lim jarayoniga faolroq jalb qilinadi, shaxsiy muvaffaqiyat hissi ortadi va o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan intilish kuchayadi. Shu jihatdan, individual kompetensiya kartalari nafaqat pedagogik monitoring vositasi, balki o'quvchilarning psixologik va motivatsion holatini qo'llab-quvvatlaydigan vosita sifatida dolzarb hisoblanadi. Shu bilan birga, mavzu dolzarbligi global va mahalliy pedagogik tendensiyalar bilan bog'liq.

Xorijiy olimlar Tomlinson va Hattie Timperley o'quv jarayonida differensial yondashuv va individual kompetensiyalarni baholashning samaradorligini tadqiq qilib, pedagogik jarayonni shaxsiylashtirish va kompetensiyalarni vizualizatsiya qilishning zarurligini ta'kidlaydilar. Bu ilmiy jihatdan shuni ko'rsatadiki, individual kompetensiya kartalarini yaratish pedagogik amaliyotda innovatsion yondashuv sifatida qaraladi va ta'lim jarayonining sifatini oshirishda samarali vosita hisoblanadi[6]. Shuningdek, O'zbekiston ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar, xususan, oliy va o'rta ta'lim muassasalarida innovatsion pedagogik yondashuvlarni joriy etish, yoshlarning kompetensiyalarini rivojlantirish va differensiallashtirilgan ta'limni tatbiq etish mavzuni yanada dolzarb qiladi. Ta'lim jarayonida individual kompetensiya kartalarini qo'llash nafaqat o'quvchilarning individual rivojlanishini ta'minlaydi, balki pedagoglarga o'quv jarayonini ilmiy asosda boshqarish, differensiallashtirilgan metodlarni tatbiq etish va o'quvchilarning shaxsiy o'sish trajektoriyasini aniqlash imkonini beradi.

So'nggi yillarda ta'lim tizimlarida o'quvchilarning individual rivojlanishiga yo'naltirilgan pedagogik yondashuvlarning joriy etilishi global tendensiyaga aylandi. Bu jarayon, avvalo, o'quvchilarning turli qobiliyatlari, bilim olish tezligi va motivatsiyalarini hisobga olgan holda ta'lim mazmunini shaxsiylashtirish va pedagogik jarayonni differensiallashtirishga qaratilgan. Shu nuqtai nazardan, differensial yondashuv asosida individual kompetensiya kartalarini yaratish mavzusi nafaqat mahalliy pedagogik tizimda, balki xorijiy mamlakatlarda ham dolzarb ilmiy va amaliy ahamiyatga ega.

Xorijiy tajribaga e'tibor qaratadigan bo'lsak, AQShning ta'lim tizimida differensial ta'lim konsepsiyasi keng qo'llaniladi. Tomlinson o'z ishlarida ta'kidlaganidek, o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda mazmun, metod va baholash usullarini moslashtirish o'quv jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi[7]. Tomlinsonning tadqiqotlari shuni ko'rsatadiki, individual kompetensiya kartalari o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini vizual va tizimli ravishda aks ettirishga imkon beradi. Shu bilan birga, pedagoglar o'quv jarayonini differensiallashtirish va har bir o'quvchining rivojlanish trajektoriyasini aniqlash imkoniyatiga ega bo'ladi, bu esa o'quv jarayonini shaxsiylashtirishning samarali vositasi hisoblanadi. Shuningdek, Buyuk Britaniyada va Avstraliya ta'lim tizimlarida ham individual kompetensiyalarni shakllantirish va differensial yondashuvni tatbiq etish metodlari muvaffaqiyatli qo'llanmoqda. Masalan, Avstraliya maktablarida "Learning Progression Maps" deb nomlangan kompetensiya xaritalari o'quvchilarning har bir fan bo'yicha rivojlanish darajasini tizimli ravishda ko'rsatadi[8]. Bu xaritalar o'quvchilarning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash, ularning o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini rivojlantirish hamda pedagoglar uchun differensiallashtirilgan strategiyalarni ishlab chiqish imkonini beradi. Shu nuqtai nazardan, individual kompetensiya kartalari nafaqat baholash vositasi, balki ta'lim jarayonini rejalashtirish va optimallashtirishning samarali mexanizmi sifatida xizmat qiladi. Shu bilan birga, Yevropa mamlakatlarida, xususan, Germaniya va Finlyandiya ta'lim tizimlarida differensiallashtirilgan pedagogik yondashuvlar va individual kompetensiyalarni vizualizatsiya qilish bo'yicha ilg'or tajribalar mavjud. Finlyandiya maktablarida

o'quv jarayonida o'quvchilarning kompetensiyalarini ko'rsatadigan elektron kartalar yordamida pedagoglar o'quvchilarning individual ehtiyojlarini aniqlaydi va shu asosda o'quv jarayonini moslashtiradi. Bu yondashuv o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish, ularning shaxsiy rivojlanishini rag'batlantirish va ta'lim jarayonini samarali boshqarish imkonini beradi. Shu bilan birga, o'quvchilar o'z kompetensiyalarini real vaqt rejimida kuzatishi, baholashi va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyasini ishlab chiqishi mumkin.

AQSh, Buyuk Britaniya, Avstraliya va Finlyandiya tajribasidan kelib chiqadigan xulosaga ko'ra, differensial yondashuv asosida individual kompetensiya kartalarini yaratish pedagogik amaliyotda innovatsion yondashuv sifatida qaraladi[9]. Ular o'quv jarayonini shaxsiylashtirish, o'quvchilarning individual imkoniyatlarini hisobga olish, pedagoglarning metodik qarorlarini optimallashtirish va ta'lim sifatini oshirishda samarali vosita hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, bu mavzu nafaqat ilmiy jihatdan, balki amaliy jihatdan ham dolzarb hisoblanadi, chunki u global pedagogik standartlar bilan uyg'unlikda o'quv jarayonini takomillashtirishga imkon beradi.

O'zbekistonda ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar, xususan, oliy va o'rta ta'lim muassasalarida innovatsion pedagogik yondashuvlarni joriy etish va o'quvchilarning kompetensiyalarini rivojlantirish bo'yicha strategiyalar mavzuni yanada dolzarb qiladi. Individual kompetensiya kartalarini yaratish va ularni o'quv jarayonida qo'llash pedagoglarga o'quv jarayonini ilmiy asosda boshqarish, differensiallashtirilgan metodlarni tatbiq etish va o'quvchilarning shaxsiy o'sish trajektoriyasini aniqlash imkonini beradi[10]. Shu bilan birga, global ta'lim tajribasi bu yondashuvning samaradorligini isbotlab, O'zbekiston pedagogik tizimi uchun muhim pedagogik va metodik yo'nalish sifatida xizmat qiladi.

XULOSA

Ushbu tadqiqot doirasida o'quv jarayonida differensial yondashuv asosida individual kompetensiya kartalarini yaratishning nazariy va amaliy jihatlari batafsil o'rganildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, individual kompetensiya kartalari o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini tizimli ravishda aks ettirish, ularni vizual va interaktiv shaklda ifodalash imkonini beradi, bu esa pedagoglarga ta'lim

jarayonini differensiallashtirish va har bir o'quvchining rivojlanish darajasini aniqlash imkoniyatini yaratadi. Tezisdagi keltirilgan xorijiy tajribalar, xususan AQSh, Buyuk Britaniya, Avstraliya va Finlyandiya misollari shuni ko'rsatadiki, pedagogik jarayonda individual kompetensiya kartalarini qo'llash o'quvchilarning o'z-o'zini rivojlantirish va baholash ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Shu bilan birga, kartalar pedagoglarga o'quv jarayonini shaxsiylashtirish, differensial metodlarni tatbiq etish va o'quvchilarning kompetensiyalarini tizimli kuzatish imkonini beradi, bu esa ta'lim sifatini sezilarli darajada oshiradi.

O'zbekiston sharoitida bu yondashuv zamonaviy ta'lim islohotlariga mos keladi va o'quvchilarning individual rivojlanish ehtiyojlarini qondirish, pedagogik monitoringni takomillashtirish hamda ta'lim jarayonini samarali boshqarish uchun muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, differensial yondashuv asosida individual kompetensiya kartalarini yaratish pedagogik amaliyotda innovatsion metodologiya sifatida qaraladi va ta'limning sifatini oshirish, o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishini rag'batlantirish va pedagogik jarayonni tizimli boshqarish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shuningdek, tezis doirasida keltirilgan ilmiy tahlillar va xorijiy tajribalar shuni ko'rsatadiki, individual kompetensiya kartalarini yaratish nafaqat o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi, balki pedagogik jarayonda metodik yangiliklarni tatbiq etish, o'quvchilarning individual ehtiyojlarini inobatga olish va differensial yondashuvni ilmiy asosda qo'llashning samarali vositasi hisoblanadi.

Natijada, differensial yondashuv va individual kompetensiya kartalarini qo'llash ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik yondashuv sifatida o'zini to'liq oqlaydi, o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishini ta'minlaydi va zamonaviy pedagogik standartlarga mos ta'lim tizimini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Shu asosda, kelajakda pedagogik amaliyotda individual kompetensiya kartalarini kengroq tatbiq etish va ularning samaradorligini yanada oshirish bo'yicha izlanishlarni davom ettirish zarurligi ta'kidlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Muxsiyeva A. Maktab kompetensiyalarni integrativ o'quvchilarida ijtimoiy rivojlantirishning tuzilmasi //TerDU xabarlar. – 2025. – T. 2. – №. 02-2025.
2. Qo'chqarova S., Hamroyev A. R. Tayanch kompetensiyalar va malakalar ustuvorligi //Journal of universal science research. – 2024. – T. 2. – №. 10. – C. 163-170.
3. Shohbozbek, E. (2025). Theoretical foundations for the development of the spiritual worldview of youth. Maulana, 1(1), 29-35.
4. Мухсиева А., Хуррамов С. О 'quvchilarda ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirishning mazmuni //Цифровизация современного образования: проблема и решение. – 2023. – Т. 1. – №. 1. – С. 83-87.
5. Ergashbayev, S. (2025). Philosophical foundations of the integration of education and upbringing in the development of youth's spiritual outlook. Shokh library, 1(10).
6. Boltayeva B. Boshlang 'ich sinflarda tayanch kompetensiyalarni shakllantirish //xalq ta'limi. – 2020. – С. 33.
7. Ергашбаев, Ш. (2025). O'zbekiston sharoitida uzluksiz ta'lim tizimi orqali yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirish. Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами, 1(1), 314-316.
8. Giyasova S. Inklyuziv ta'lim jarayonida o 'quvchilarda ijodiy qobiliyatni shakllantirish usullari //kelajak sari yangi o'zbekiston: ilm-fan, texnologiya va ta'lim. – 2026. – Т. 3. – №. 1. – С. 120-125.
9. Shohbozbek, E. (2025, March). Yoshlarning ma'naviy dunyo qarashini shakllantirishda maktabgacha ta'limning o'rn. In international scientific research conference (Vol. 3, No. 32, pp. 76-81).
10. Baydjanov B. Bo 'lajak o 'qituvchilarni o 'quvchilarda axborot xavfsizligi ko 'nikmalarini shakllantirishga tayyorlash samaradorligi //Farg'ona davlat universiteti. – 2023. – №. 1. – С. 9-9.